

Barcelona populista?

«Seria un error imperdonable que l'independentisme abordés els grans problemes que té la ciutat amb frivolitat i amb un frontisme que l'allunyés dels consensos amplis per fer efectives les propostes»

A finals de l'any 2015 un grup d'acadèmics va publicar un informe sobre les desigualtats a les grans capitals (<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/02723638.2016.1228371>). Estudiava què hi havia passat en l'anterior dècada, que va tenir un final marcat per una crisi econòmica brutal, en una dotzena ciutats, entre elles, Madrid. L'informe es referia a la "segregació" i la basava en quatre pilars o fenòmens: la globalització (la incapacitat per governar-la i els seus efectes), les desigualtats (cada cop hi ha menys classe mitjana), la reestructuració del mercat de treball (precarietat laboral) i l'especulació urbanística (la gentrificació). Són quatre xacres que Barcelona també ha patit de forma molt directa, i que s'han fet ben visibles.

Aquests quatre debats seran, per força, presents a les eleccions municipals del mes de maig. La desigualtat, fruit d'una sortida injusta de la crisi -una sensació que s'accentua amb decisions com les del Tribunal Suprem sobre les hipoteques i si fem una ullada als privilegis de la banca (<https://www.naciodigital.cat/noticia/166409/trivial/bancari/saps/dels/beneficis/sector/financer>) -, és una preocupació compartida a tot el territori, però es fa especialment visible als entorns urbans, on les xarxes de solidaritat tradicional tenen menys impacte.

El procés cap a la independència, lògicament, serà un tema de debat a les eleccions municipals, perquè mentre no se celebri el referèndum vinculant que fa anys que demanen amb insistència els independentistes i els sobiranistes cada cita amb les urnes serà també un combat entre el sí i el no. Una ocasió per afermar una de les dues posicions i cridar a fer noves passes. Però el model de ciutat (com ens ho fem per fer sostenible el creixement econòmic i el turisme amb el benestar dels que hi viuen), la mobilitat i la lluita contra les desigualtats també seran a l'agenda. I es convertiran en els assumptes principals.

A Barcelona la campanya estarà fortament condicionada per la presència com a candidat de Manuel Valls. Si bé les enquestes no li pronostiquen, (<https://www.naciodigital.cat/noticia/165092/erc/desbancaria/colau/barcelona/segons/enquesta/periodico>) a hores d'ara, possibilitats reals de ser alcalde (no està en disposició de guanyar les eleccions ni de teixir les aliances necessàries per ser-ho) els suports mediàtics i econòmics (<https://www.naciodigital.cat/noticia/163540/qui/qui/operacio/manuel/valls>) que tindrà el situaran com el candidat de l'establishment i li asseguraran una important quota mediàtica. I, per ara, al candidat no se li coneixen alternatives o solucions que vagin més enllà de més seguretat, de posar un agent de la guàrdia urbana a cada xamfrà. L'entrevista (https://www.huffingtonpost.es/2018/10/30/manuel-valls-soy-un-candidato-independiente-barcelona-no-es-cosa-de-partidos_a_23576060/) que, arran de la presentació del seu llibre de vivències (presentat per Mario Vargas Llosa (<https://www.naciodigital.cat/noticia/165841/duet/melancolic/auditori>)), li feia Pol Pareja era, en aquest sentit, reveladora.

En la campanya del 2015 Ada Colau va caure sovint en el discurs populista. I això també la va ajudar a guanyar a cavall d'un malestar covat durant anys per l'esgotament del model del 78, i que s'havia fet visible des del 2011 amb el moviment del 15-M. De fet, en aquells anys, Íñigo Errejón, un dels fundadors de Podem, glossava les virtuts del populisme (https://www.ara.cat/politica/guerra-posicions-populista-tombar-casta_0_1274872562.html). L'actual alcaldessa prometia resoldre el que sabia que difícilment podia atacar sense una àmplia majoria a l'ajuntament i el concert de totes les administracions implicades, i no se n'estava de

titllar de "màfia" els seus rivals, sense massa fonament.

Els quatre anys de govern de Colau han estat, en aquest sentit, un bany de realisme provocat, sobretot, per la seva enorme precarietat política, malgrat que seria injust no dir que ha encarat amb encert alguns dels problemes estructurals de la ciutat, i que l'aposta social ha estat decidida. Colau farà ara un discurs molt més realista i preocupat a teixir complicitats per atacar els problemes de la ciutat, mentre que Valls té tots els números per abraçar el populisme i el discurs dretà amb la inseguretat -que és un problema de Barcelona, però no és el més gran- com a bandera.

L'independentisme genera molt soroll sobre com s'ha de presentar a les eleccions, si en una coalició entre el món neoconvergent i ERC, per separat -en un intent de maximitzar suports, a risc que la llista més votada no sigui republicana-, o després d'unes primàries que apel·lin només els convençuts. Però cap dels actors ha donat encara pistes de quin és el seu model de ciutat i de què cal fer amb els quatre grans assumptes que assenyalava al principi de l'article. I abordar-los amb frivolitat i un frontisme que l'allunyi dels consensos amplis per poder fer després efectives les propostes seria un error imperdonable.